

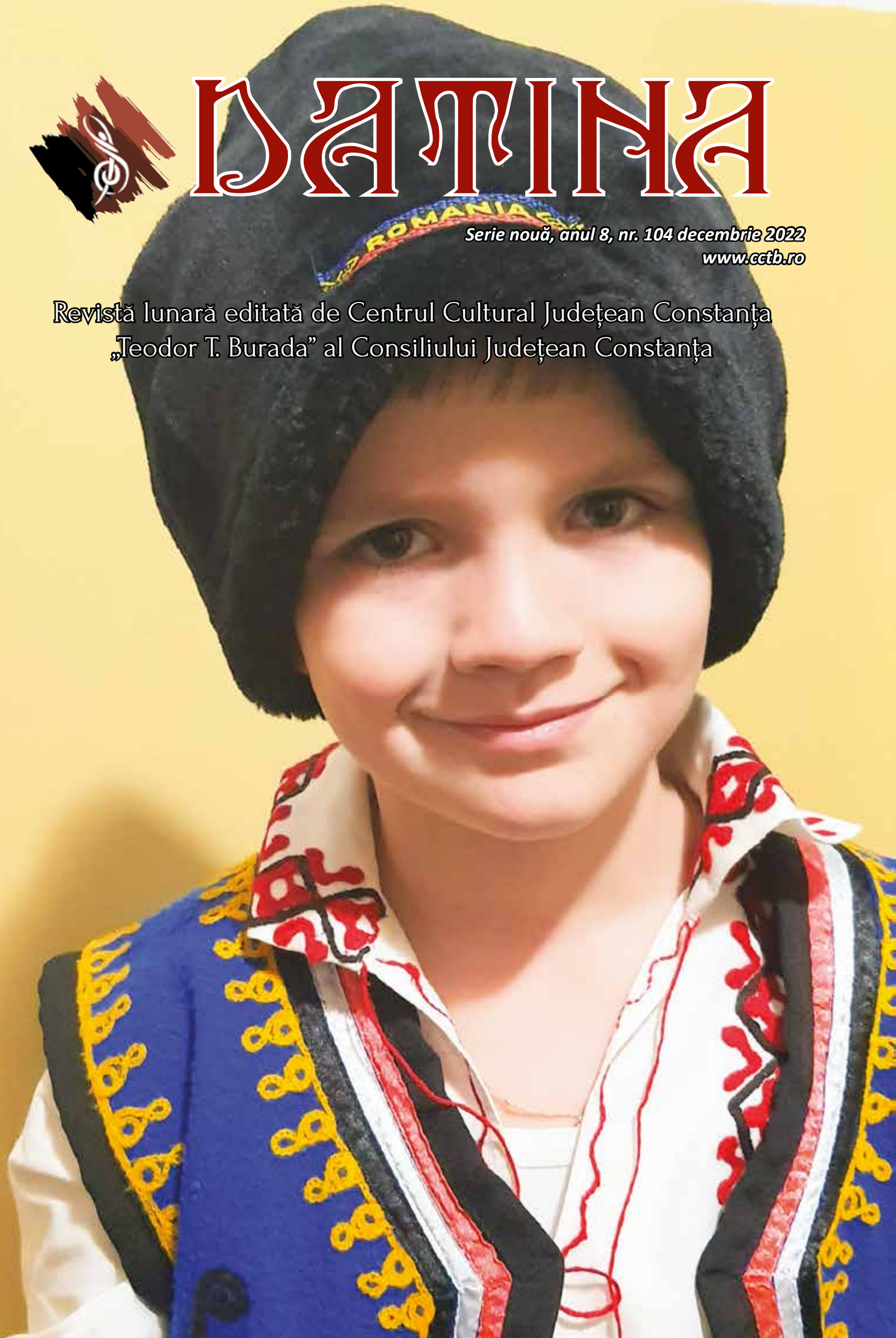

DATINA

Serie nouă, anul 8, nr. 104 decembrie 2022

www.cctb.ro

Revistă lunară editată de Centrul Cultural Județean Constanța
„Teodor T. Burada” al Consiliului Județean Constanța

3	Sărbătorile mele cu rost
4	Decembrie în calendar
5	La mulți ani, România!
6	Legenda lui Moș Nicolae
8	Despre dansuri populare și nu numai
10	Dăruirea se vede: Regal de folclor la Constanța
14	Lumina icoanelor pe sticlă, în atenția constănțenilor
16	Profesorul de joacă, teatrul cu umbre și satul românesc
22	Haideți la Topalu, la muzeu
24	Album cu parfum oriental: „Imaginea turcilor și tătarilor în arta modernă românească”
26	Pelerin la locurile sfinte
30	Miresme de Crăciun la grădiniță
32	Nașterea Domnului, o necesitate
34	Corală de colinde sub formula „Nimic fără Dumnezeu”
36	Istorie, fapte, tăiriri: tătarii dobrogeni și respectul față de trecut
38	Folclor și rock: Phoenix. 60

Datina, fondată în 1991, serie nouă, Revistă lunară editată de
Centrul Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada” al Consiliului Județean Constanța

ISSN 1221-2253

Director general Centrul Cultural Teodor T. Burada: **Ștefania-Laura ABIBULA-STROE**

Redactor șef: **Daniela MALCIU**

Redactori: **Emilia MIHĂILĂ, Cristian CEALERA, Mihaela MARIN-DUBEI, Popa EDVICA**
Tehnoredactor: **Florian MARIN-DUBEI**

Copyright text © **Centrul Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada”**

Copyright prezentare grafică © **2016 Editura Datina**

Centrul Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada” - Constanța
Strada Dumbrava Roșie nr. 15, Tel: 0241 619 293

E-mail: **datinaconstanta@gmail.com**

Sărbătorile mele cu rost

Dana Malciu

Și iar a venit decembrie. Un decembrie pentru care ne-am pregătit, nu-i așa, de prin octombrie de când multe magazine au început să afișeze, mai timid sau mai obraznic, moși și spiriduși, be-teală și globulețe, bomboane și băuturi cu etichete „personalizate”. Și asta ca nu cumva să ratăm

sursă foto: autorul

Crăciunul. Care, pentru mulți, demult nu mai în-seamnă altceva decât coșuri maaaaari, încărcate până la refuz cu ...am vrut să scriu merinde dar ar fi fost complet greșit. Nu, coșurile nu sunt cu merinde, cu mâncare bună să hrănească trupul și sufletul. Nu, coșurile sunt pline cu ceva menit să îmbuibe trupul pentru a uita de suflet. Și aici ne uităm câtă mâncare se aruncă după sărbători.

Crăciunul nu mai e demult ceea ce trebuie să fie și asta pentru că Universul nostru de micșorează pe zi ce trece. Am devenit mult prea co-mozi, o ploică mai zdravănă ne dă frisoane iar dacă ninge e mare tragedie. La oraș nu simți anotimpurile pentru că în oraș nu sunt anotimpuri. Nu te poți bucura de primii muguri de primăvară, de soarele care crește ființele, de mirosul ploii de

toamnă și nici de zăpadă. Așa că îți pierzi rostul și îl înlocuiești cu mall-ul. Unde zilnic, de câteva luni, alergi să faci cumpărături pentru Crăciun. Uți că bunicii sau părinții tăi nu porneau colin-dele până la Moș Nicolae, că totul se făcea cu sens, nimic nu era la voia întâmplării. Că nu se duceau bucate pe masă de sărbători până nu îm-

sursă foto: autorul

părtea pentru cei adormiți și nici nu se concepea să nu le fii sprijin vecinilor mai puțin norocoși. Că tăierea porcului nu era o sărbătoare oarecare: se cinstea animalul sacrificat și nimic nu se pierdea. La ea asistau și neamurile dar și vecinii veniți să ajute și tu mergeai la ei să ajuți.

Sărbătorile aveau rost: uneau comunitatea, aduceau iertare și tihnă. Și pace între oameni.

sursă foto: autorul

Decembrie în calendar

Dana Malciu

S-au succedat, una după alta, aducând povești și semnificații cu fiecare zi: lunile anului, încărcate de tradiții populare au ajuns la cea mai încărcată lună în obiceiuri, ritualuri, colinde, rânduieli. Cu reverberații în suflet, decembrie este, înainte de toate, cea mai generoasă lună.

A venit iarna, în orașe lipsesc florile de gheață de la ferești, satele fiind locurile unde mai deosebești anotimpurile. Este decembrie, cea mai iubită lună, sunt momentele de agitație de dinainte și de tihnă de după Crăciun. Este „luna a zecea în Calendarul roman cu început de an de la 1 martie, și luna a douăsprezecea în Calendarul Iulian și Gregorian cu început de an la 1 ianuarie. Denumirea populară a lunii, Neios, se referă la căderea abundentă a zăpezilor, în timp ce alte denumiri zonale, precum Andrea, Indrea, Undrea, amintesc de Sântandrei, celebrat în ultima zi a lunii noiembrie. Luna decembrie marchează începutul iernii atât în Calendarul oficial (1 decembrie) cât și în Calendarul popular (6 decembrie, Moș Nicolae) și în calendarul astronomic (solstițiul de iarnă, 21 decembrie – n. red.). La sate viața economică intră într-un proces de oarecare relaxare paralel cu intensificarea manifestărilor spirituale. Numeroase sărbători și obiceiuri pregătesc sfârșitul și începutul anului calendaristic.”

(Ion Ghinoiu – Obiceiuri populare de peste ani, dicționar)

Este vremea colindelor, luna decembrie se scaldă în poezie și cântec popular. „În existența reală, de obicei sincretică, însoțite adesea de un recitativ melodic, într-un scenariu desfășurat în cadrul natural al zăpezilor imaculate, Moș-Ajunul, colindele, plugușoarele, sorcova augmentează sentimentele tonice, optimiste ale românului. Amintirea obiceiurilor de iarnă însoțește pe orice om o viață întreagă.” (Ilin Stancu – Poezia obiceiurilor de iarnă)

Dar, a venit iarna...? „A venit iarna dacă-și pun nou damele manșon! Atunci se pornea zoata, vântul năpraznic, ud și înghețat, când mâinile înmănușate căutaseră și aflaseră, de-acum, adăpost dulce în culcușul elegant de blană târguit de la Dudu. (...) Și să vezi pocinog: de îndată ce-și vărau domnițele palmuța în fierbințeala cuibului de blană, se și prăbușea pală de vânt și moină peste târg!” (Radu Anton Roman – Suflet candriu de papugiu)

Așa că...fără manșon iarna se mai lasă așteptată. Pe aici.

La mulți ani, România!

Ema Mihăilă

Prima zi a lunii decembrie a făcut un cadou, acum 104 ani, românilor. Un cadou pentru care și-au dat viața generații de români care au împlinit idealul național: Unirea. Astăzi, în contextual actual, prețuim mai mult această realizare conștienți de valoarea moștenirii care trebuie transmisă mai departe. Ziua României, prilej de mândrie națională, prilej de a fi bucuroși că trăim în pace și înțelegere în această țară.

Mihai Lupu, președintele Consiliului Județean Constanța:

1 decembrie este ziua în care s-a înfăptuit România. O țară cu valori democratice, o țară ancorată în realitatea europeană, o țară cu aspirații și perspective de dezvoltare, alături de marea familie europeană.

Au trecut mai bine de o sută de ani de la marele moment istoric de la Alba Iulia, iar spiritul de atunci ne definește și în prezent, ca români. Așa cum declara, la acea vreme, Primul Ministru Ion I.C. Brătianu: "Unirea aceasta, în ziua când marii noștri aliați sunt învingători, izvorăște din puterea de viață a poporului român, din vitejia soldaților noștri și din voința hotărâtă a românilor de pretutindeni. Ea se întemeiază pe ființa însăși a neamului românesc, care de aproape două mii de ani, în mijlocul tuturor vitejilor vremi, a știut să-și păstreze neatins caracterul de conștiința națională. (...)".

Contextul actual, în care, aproape de granițele noastre, o țară cu aspirații democratice este supusă unor acte de agresiune de neimaginat, ne obligă să fim mai uniți ca niciodată. SOLIDARI în jurul valorilor care ne-au însuflețit de-a lungul vremii, vom reuși să depășim toate obstacolele și să lăsăm generațiilor viitoare, o țară sigură, dezvoltată, așa cum nădăjduiau, cei care, în urmă

cu mai bine de 100 de ani, făureau România de astăzi.

A fi român nu ține doar de a te fi născut pe

sursă foto: autorul

aceste meleaguri frumoase. Este despre optimism, despre creativitate și inventivitate, dar mai ales, despre credință și solidaritate. Avem mult mai multe lucruri care ne unesc, decât cele care ne dezbină. Avem comunități care conlucrează, avem o cultură bogată și diversificată și regiuni istorice cu valori neprețuite, dar, înainte de orice, avem o țară. O Românie care sărbătorește astăzi 104 ani de Unire.

Poate că avem concepții diferite despre modul în care se poate administra această regiune și această țară, însă, cu toții trebuie să mergem mai departe pe drumul cel bun către dezvoltare, unitate și prosperitate. Suntem un neam greu încercat, dar suntem un neam puternic, iar cu încrederea în Dumnezeu și prin forțe proprii, vom reuși mereu să mergem înainte, indiferent de vremuri.

La mulți ani, România!

La mulți ani, români, oriunde v-ați afla!

sursă foto: autorul

Legenda lui Moș Nicolae

Mihaela Marin Dubei

În noaptea de 5 spre 6 decembrie tradiția spune că Moș Nicolae vine la geamuri și vede copiii care sunt cuminți, lăsându-le în cizmulite dulciuri și alte daruri. Spre deosebire de Moș Crăciun, Moș Nicolae nu se arata niciodată, iar copiii care au fost cuminți au găsit în ghetuțe diverse cadouri.

De altfel, povestea darurilor împărțite pe furiș în această noapte începe din vechime. Cunoscut și sub numele de Sân-Nicoară, Sfântul Nicolae este cel mai iubit sfânt de la noi. Sărbătoarea lui a generat un adevărat folclor, de la darurile de „Moș Neculai” și până la obiceiurile și legende diferite de la sat la sat. Născut în cetatea Patara din ținutul Lichiei, din Asia, Sf. Nicolae (în limba greacă „biruitor de popor”) s-a dovedit de timpuriu alesul Domnului, uimind de mic copil prin minunile pe care le făcea. După ce i-au murit părinții, Nicolae și-a împărțit averea săracilor și a întemeiat Mănăstirea Sionului de lângă Mira, capitala Lichiei, călătorind ca prelat la Ierusalim. Tradiția spune că este protectorul copiilor.

De-a lungul secolelor au aparut povești și legende despre viața și binefacerile Sfântului Nicolae. Toate acestea au ajutat la înțelegerea carac-

terului extraordinar al acestuia și de ce a fost atât de mult îndrăgit și considerat protector al celor neajutorați și neputincioși.

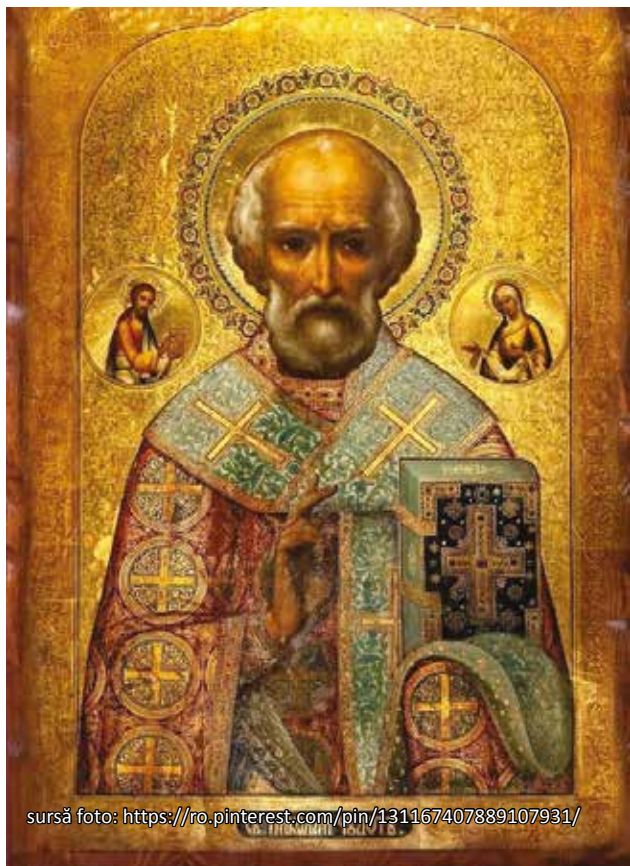

Una dintre cele mai cunoscute legende este a celor trei surori, fetele unui nobil sărac, care, din cauza situației financiare precare nu se puteau mărita. Se spune că atunci când fata cea mare a ajuns la vremea măritişului, cel ajuns deja cardinal, Nicolae, a lăsat noaptea, la ușa casei nobilului, un săculeț cu aur. Povestea s-a repetat întocmai și când a venit vremea de măritiş pentru cea de a doua fată. Când i-a venit vremea și celei de-a treia fete, nobilul a stat de pază să afle cine-i cel care le-a făcut atâta bine fetelor lui. În noaptea cu pricina, nobilul a stat de pază și l-a văzut pe cardinal cum a lăsat săculețul cu aur. Se spune că Sfântul Nicolae s-a urcat pe acoperiș și a dat drumul săculețului prin hornul casei, într-o șosetă pusă la uscat și de aceea a apărut obiceiul agățării șosetelor de șemineu. Când tatăl fetelor a văzut una ca asta, Nicolae l-a rugat să păstreze secretul, dar bineînțeles că acesta nu a putut fi ținut.

De atunci, oricine primea un cadou neașteptat îi mulțumea lui Nicolae pentru el.

Cei trei săculeți de aur făcuți cadou fetelor de nobil au devenit simbolul Sfântului Nicolae sub forma a trei bile de aur.

O altă legendă spune că, după călătoria pe care a făcut-o în Țara Sfântă, încercând să meargă pe urmele lui Isus, Nicolae s-a întors în țara lui pe mare. O furtună teribilă s-a abătut pe mare și corabia stătea gata să se rupă. Nicolae a stat și s-a rugat la Dumnezeu, iar marinarii au rămas surprinși de oprirea neașteptată a furtunii. De atunci, Sfântul Nicolae a devenit patronul mari-

narilor și al călătorilor.

Se spune că erau odată trei studenți teologi care călătoreau spre Atena, unde doreau să studieze. Ei au înoptat la un han și au fost atacați de proprietarul acestuia, jefuiți, omorâți și apoi rămășițele lor ascunse. Cardinalul Nicolae călătorea pe același drum și a înoptat la același han. Noaptea el a visat despre crima săvârșită și l-a luat la rost pe proprietarul hanului, aflând astfel locul unde cei trei tineri fuseseră îngropați.

Nicolae i-a dezgropat și s-a rugat mult la Dumnezeu, iar cei trei tineri au înviat.

În Franta, o poveste sasemănătoare se referă la răpirea a trei copii de un măcelar. Sfântul Nicolae s-a rugat mult și i-a ajutat pe părinți să-și recupereze copiii întregi. De atunci Sfântul Nicolae a devenit patronul copiilor și al școlarilor.

În secolul X, Țarul Vladimir al Rusiei a călătorit la Constantinopole (astăzi Istanbul) și auzind de povestirile minunate despre Sfântul Nicolae a decis să-l faca patronul spiritual al Rusiei.

În secolul al XI-lea, rămășițele Sfântului Nicolae au fost furate de marinari italieni și depuse în Bari (Italia). Acolo sunt și în ziua de azi, iar o mănăstire a fost construită pentru credincioșii aflați în pelerinaj către Țara Sfântă, veniți să se închine la moaștele Sfântului Nicolae. Se spune

că moaștele Sfântului Nicolae emană, din când în când, un miros dulceag.

De-a lungul secolelor Sfântul Nicolae a devenit

unul dintre cei mai populari sfinți, în amintirea și celebrarea lui fiind ridicate mii de biserici, iar chipul lui a fost pictat mai mult decât al oricărui alt sfânt (excepție făcând Sfânta Fecioară Maria).

Aniversarea morții Sfântului Nicolae, pe 6 Decembrie (345 A.D. sau 352 A.D.) este aproape de sărbătoarea Crăciunului, de aceea, în multe țări, acestea s-au contopit. În Germania, Olanda, Elveția, România, și alte câteva țări europene aceste două sărbători au continuat să existe separat.

În România, Sfântul Nicolae, cunoscut ca Moș Nicolae, vine în fiecare an, în noaptea de 5 spre 6 Decembrie cu daruri atât pentru copii, cât și pentru adulți. Ghetele și cizmele sunt curățate, lustruite și puse la ușă în casa fiecărui român.

Moș Nicolae are grijă de fiecare membru al familiei și el pune câte un cadou mic (în general dulciuri sau fructe) în ghetele sau cizmele fiecăruia. Uneori, Moșul aduce și crenguțe odată cu darurile. Copiii neascultători sunt avertizați de părinți că vor primi doar crenguțele dacă nu sunt cuminti, probabil o reminiscență a atitudinii avute de Sfântul Nicolae la primul Sinod ecumenic de la Niceea când l-a palmuit pe Arie din cauza ereziei acestuia.

Despre dansuri populare și nu numai

Ema Mihăilă

A fost agitație mare la Palatul copiilor din Constanța luna aceasta. S-a repetat, s-au confecționat ornamente specifice sărbătorilor de iarnă și nu numai, s-au împodobit brazi, s-au ornat încăperi și...s-au făcut spectacole. Multe. Majoritatea având la bază creații folclorice. De altfel, la cercul de dansuri populare nu s-a stat aproape deloc. Pe categorii de vârstă copiii au repetat pentru a arăta, în spectacole, ce au învățat.

„Bună ziua și bine ați venit la noi. Eu sunt doamna Magda de la dans popular”, m-a întâmpinat coordonatorul acestui cerc încă de la ușă. Toată un zâmbet, cu ochii mari, cu copiii roind în juru-i, oferindu-ne amănunte despre activitatea pe care o desfășoară la Palatul copiilor. Și, mai mult, plină de vervă și dornică să ne facă să înțelegem cât de minunat este folclorul românesc și cât de mult trebuie să avem grijă de el.

Doamna Magda: Ne desfășurăm activitatea din 1992 și vreau să vă spun că am avut marea șansă să lucrez cu domnul Ion Rădulescu din 1992 și până în 2008. Am avut șansa să încep cu festivalurile naționale căci trebuia să respect principiul didactic de la simplu la complex. În 1996 am participat la Festivalul folcloric de la Sângiorz, apoi la Cătălina, apoi la Câmpulung

sursă foto: autorul

Muscel și la Târgu Jiu.

Reporter: De ce dans popular?

D.M.: Fiindcă este ceva foarte dinamic, foarte sănătos. Eu am dansat la Nunta Zamferei și am făcut și școală la Cluj. Folclorul este forma cea mai dinamică, cea mai grea a dansului pentru că se face corelație cu literatura.

Copiii din ziua de azi recită destul de greu. Probabil din cauza telefoanelor, a tehnologiei nu se mai citește. Le-am și spus: ar trebui să citim 150 de volume ca să putem să vorbim indiferent de meseria pe care o îmbrățișăm. Însă nu mai e la modă cititul. Și se cunoaște că nu mai au fluentă, nu mai au vocabular. În momentul în care se duc la microfon sunt atât de timorați încât transpir pur și simplu în cu-

lise.

Rep.: Câți copii sunt la secția dumneavoastră?

D.M.: S-au înscris 167. Unii s-au retras, unii, în perioada aceasta cu viroze, sunt bolnăviori. Dar avem o generație de Aur. Avem un elev, venit în clasa a II-a atât de timorat încât la Legenda ghiocelului de 8 martie a uitat să intre pe scenă. (râde) Este foarte amuzant să lucrezi cu copiii. Dar sunt foarte buni. În momentul de față sunt pe la Mircea, sunt pe la Ovidius (licee constăn-

sursă foto: autorul

ține - n.red.). Acum evoluăm foarte bine cu ei la „Obiceiuri de iarnă”. Nu prea recită ei foarte bine pentru că spun că țin post. Acuma nu înțeleg eu de ce trebuie ei să țină post.

Rep.: Dar dansul cum merge?

D.M.: Aaaa, foarte bine. Cu grupa respectivă

trebuie să-i mulțumesc Celui de Sus, resursei umane și părinților că s-au ținut de noi. Am avut, de Ziua Dobrogei, un spectacol de o oră. Am început cu Călușul, cu perla folclorului coregrafic românesc. Rep.: E greu?

D.M.: Foarte greu. Cei care vor să facă cură de slăbire pot începe cu acest dans. Zestrea folclorică cu care România a intrat în Uniunea Europei-

ne este reprezentată de căluș și doină. Ne dorim ca și următorul spectacol- despre care nu știm când o să fie- să fie acel spectacol consistent de folclor. De data aceasta vor intra și cei mici, avem și grupa de grădiniță. Dansăm Țarina de la Abrud, pasul de la Hora Mare pus în aplicație, Ciuleandra cu clasa a II-a, clasa a IV-a până sus, la liceu. Ne propunem ca să avem acel spectacol de o oră pentru ca ei să-și învingă acea timiditate.

Rep.: Dar le place folclorul?

D.M.: Foarte mult, foarte mult.

Rep.: De ce? Nu mai e la modă.

D.M.: Păi situația aceasta nu este numai la noi în țară. În Argentina, acum câțiva ani de zile, ministrul Culturii a spus în felul următor: fiecare școală să-și introducă tango-ul, dansul lor național. De ce? Pentru că fusese pe cale de dispariție din cauza curenților moderniste. Nu trebuie să ne fie teamă de folclor. Într-adevăr este foarte greu, ucigător de greu. Dansez și eu cot la cot cu

ei și să știți că mai am momente când fac febră musculară. Folclorul cere tenacitate și curaj. Și fără tenacitate și curaj nu facem nimic în viață.

Rep.: Dar folclor dobrogean?

D.M.: Sigur că da. În anii trecuți aveam spectacol la Pavilionul expozițional și ne prezentam cu folclor dobrogean: cu Suita dobrogeană no.0, 1, 2 și 3. Și avem în lucru Suita dobrogeană no. 4 în care punctăm caracteristicile pontice ale dansului dobrogean.

Rep.: Este mai greu, mai ușor decât dansul popular din celelalte zone folclorice?

D.M.: Fiecare dans e greu. Pe noi ne interesează aritmetica pasului. Pe performanță minimă construim performanța medie, coordonare și dacă mai lucrăm și la stil...acolo ai de muncit o viață întreagă. Însă, într-adevăr folclorul este greu. Se face corelația cu literatura, se strigă în draci, numai să ai plămâni, se fluieră și, pe urmă, pasul acela și stilul. Dacă i-ai dat stilul înseamnă că ai atins performanța maximă.

Pereții cercului dans popular sunt plini de fotografii și decupaje de ziare scrise în mai multe limbi. Sub ele stă scrisă data și numele unei localități: de la Brest 2001, la Edirne 2009, Ziua Națională 2016, Ziua Europei, Festivalul Mării și Marinei, Portul militar, Standul României de la Târgul de turism, Bucuriile Europei-Belgrad.

Folclorul este prețuit, străinii se uită și la punctele de cusătură de pe costumele noastre. La Festivalul Cântecului și dansului de la Brest din 2001 am avut un succes nesperat de mare. Înaintea noastră evoluaseră o formație de treizeciși opt de cimpoieși din Scoția. Și la noi, în zona Olteniei se folosește destul de mult cimpoiul. Noi când am terminat spectacolul nimeni nu s-a ridicat de pe scaun. Și m-am dus la fostul meu dirijor, domnul Ion Rădulescu. Ce facem? l-am întrebat. Mai ba-

tem o dată bețele și mai reluăm și hora. A fost un succes atât de mare, toată sala a fost în picioare. Mi-au dat lacrimile. Magnifique!, a venit primul și mi-a zis.

Dăruirea se vede: Regal de folclor la Constanța

Ema Mihăilă

Sărbători de iarnă, bucurii, cadouri și un adevărat regal de folclor pe scena fostului cinema „Republica” din Constanța. O atmosferă de sărbătoare, așa cum se cuvine la final de an, când așteptăm venirea Pruncului Sfânt.

A fost un prilej bun prin care iubitorii de folclor s-au re-întâlnit cu melodiile fredonate generații de-a rândul, creații ale moșilor și strămoșilor acestui neam. Cele mai frumoase cântece populare au fost oferite de cele mai valoroase ansam-

bluri folclorice de pe aceste meleaguri.

Și încă o dată Ansamblul „Brâulețul”, ce își desfășoară activitatea în cadrul Centrului Cultu-

ral Județean „Teodor T. Burada”, ne-a arătat frumusețea creației populare muzicale.

Un pic de istorie nu strică: Orchestra populară „Brâulețul” a fost înființată în anul 1955 pe lângă

sursă foto: redacția

Sfatul Popular Regional Constanța cu un număr mic de instrumentiști și doi soliști vocali. O vreme a funcționat ca secție a Casei de Cultură Orășe-

nești și a Teatrului de Stat, iar la 1 iulie 1964 a devenit ansamblu de cântece și dansuri al regiunii Dobrogea remarcându-se pe scena spectacolelor

sursă foto: redacția

regionale și din întreaga țară. De-a lungul timpului, „Brăulețul” a evoluat sub baghetele unor dirijori renumiți precum Dan Moisesescu, omagiat anual prin Festivalul Concurs Național de Interpretare a Cântecului Popular Românesc, și Ghe-

orghe Parnica, care a debutat la „Brăulețul” ca instrumentist, pentru ca apoi să devină concert maestru și dirijor al acestuia. Printre interpreții cu care a colaborat se numără nume reprezentative ale cântecului popular românesc: Lucreția

sursă foto: redacția

sursă foto: redacția

datorită fundației „Demnitatea Pontică”, care a primit în anul 2010 înregistrarea acestei mărci de la OSIM. În anul 2021, datorită președintelui Consiliului Județean Constanța, Mihai Lupu, „Brăulețul” și-a reluat activitatea sub egida Centrului Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada”.

Ciobanu, Tița Barbu, Aneta Stan, Ileana Constantinescu, Sirma Granzulea, Natalia Șerbănescu și Elena Roizen. Deși a lipsit o perioadă de pe scenă, identitatea „Brăulețului” a fost conservată

Revenirea pe scenă și reîntâlnirea cu publicul a avut loc acum un an, în decembrie 2021, printr-un concert de înaltă ținută artistică.

sursă foto: redacția

Lumina icoanelor pe sticlă, în atenția constănțenilor

Ema Mihăilă

Cuvântul icoană provine din grecescul „ei-kon” care semnifică un chip o imagine dar nu unul oarecare ci unul transcendent, unul subtil destinat să te apropie și să comunice cu lumea

zise ci a conținutului care se găsește dincolo de faptura fizică. Icoana este o fereastră spre Dumnezeu un mijloc de comunicare subtilă a omului cu Dumnezeu dar și a lui Dumnezeu cu omul ce

spirituală, într-o redare nu a materiei propriu

sursă foto: autorul

se apropie de aceasta cu sfială, cu nădejde și cu dragoste.

„Lumini de sărbători” este titlul expoziției deschise luna aceasta la Centrul Multifuncțional Educativ pentru Tineret „Jean Constantin”. Spațiul generos de aici permite ca lucrările realizate de cursanții de Secției Cultural Educativ, catedra Arte Vizuale a Centrului Cultural Județean Constanța „Teodor T. Burada” să poată fi admirate în toată splendoarea lor, în lumina pe care o izvorăsc. Lucrările fac parte din proiectul cultural „Tradiții și inovații în arta contemporană” desfășurat în perioada septembrie-octombrie de cursanții clasei de arte vizuale aflați sub coordonarea domnului profesor Sîrbu Florentin, dr. în arte vizuale.

surat în perioada septembrie-octombrie de cursanții clasei de arte vizuale aflați sub coordonarea domnului profesor Sîrbu Florentin, dr. în arte vizuale.

sursă foto: autorul

sursă foto: CCJC

rea domnului profesor Sîrbu Florentin, dr. în arte vizuale.

O categorie a artei populare ce se caracterizează printr-un desen naiv, dar foarte sugestiv și printr-o compoziție simplă și clară, fără proporții anatomice și de perspectivă, dar echilibrată cromatic, icoana pe sticlă transmite duișia sufletului inocent și cald al creatorului.

Ca și tehnică icoanele pe sticlă au apărut prima dată, la noi în țară, la Mănăstirea Nicula lângă Cluj, unde una din icoanele pe lemn din mănăstire ce o înfățișă pe Maica Domnului cu pruncul a plâns cu lacrimi timp de mai multe zile acest lucru transformând locul într-unul de pelerinaj.

Simplitate, puritate și suflet românesc, toate acestea pot fi admirate în expoziția icoanelor pe sticlă „Lumini de sărbători”, expoziție ce a pregătit, și ea, sosirea Pruncului Isus.

Profesorul de joacă, teatrul cu umbre și satul românesc

Dana Malciu

Într-o sală plină până la refuz cu pici, bunici, mămici, tătici, scriitorul de literatură creștină pentru copii, Leon Magdan, a făcut spectacol. La Centrul Multifuncțional „Jean Constantin” toate locurile erau ocupate la evenimentul la care cel ce-și spune (și chiar este) profesorul de joacă a venit și a uimit. Uaaaa, bravo, uite, și o atmosferă în care puștii au văzut și ...au învățat ceva nou. Proful a lansat și o provocare: constanțenii să trăiască o zi pe săptămână, oricare, la alegere fără gadgeturi. „Sunt convins că aceea va deveni cea mai bună zi a săptămânii”, le-a promis el celor veniți la eveniment.

Reporter: De ce teatrul cu umbre, Leon Magdan?

Leon Magdan: Pentru că implică imaginație. Cele mai frumoase jucării sunt cele pe care ți le construiești tu. Acelea sunt cele mai frumoase jucării. N-o să uit niciodată arcul făcut de mine în copilărie cu care n-am reușit să trag niciodată. Săgețile...cele mai strâmbe din lume. Acum, te duci undeva la un magazin de materiale sportive, cumperi un arc, nu zic că nu-i fain. Măi, dar când îl faci tu cu tata împreună și nu iese nimic, aia, da, distracție! Deci, de-asta teatru de umbre: e tare fain. E tare fain, îți merge la suflet. Poți să spui povești cântând la lumină. Atâta tot.

Rep: Și ai spus multe povești...

L.M.: Daaa (râde). Un prieten de-al meu spu-

nea despre mine că sunt colecționar de povești. Și așa este. Îmi place să fac o poveste din orice. Și cea mai frumoasă poveste pe care pot să o fac este, cred cu convingere, povestea de azi. La noi în familie, noi suntem eroii principali, noi suntem eroii copiilor noștri. Ce ne oprește?

Rep.: Adică nu îți place unde a ajuns societatea?

L.M.: Vai de capul nostru...societatea se duce la vale sinistru. Și, din păcate, nu vreau să judec pe nimeni, instituțiile sunt praf. Școala mai rău strică decât face: manualele sunt o bătaie de joc. Este dureros. Gândiți-vă că înainte aveam olimpici la nivel internațional, toată lumea lua bacul...

Rep.: Și acum ia bacul...

L.M.: Bine, acum e o glumă baci. Dar orice tânăr putea să citească. Acum jumătate din adolescenți sunt analfabeți funcționali. Nu se poate așa ceva. Nu se poate să avem zeci de miniștri la învățământ care fac marile reforme schimbând manuale unul după altul. Aveam, la un moment dat, 3.500 de manuale. Păi câți funcționari are Ministerul Educației? N-apucă nici să le citească darămite să le avizeze, să le analizeze, să le selecteze.

Rep.: De-aia scrii literatură pentru copii?

L.M.: Eu scriu literatură pentru copii pentru că asta respir. Deci nu pot să stau lângă copilul meu, lângă soția mea și să nu spun o poveste. Nu pot să stau fără să mă gândesc la ceva, fără să povestesc. Chiar dacă sunt în propria mea companie tot spun o poveste mie însumi. Este foarte

tentant și vă invit să faceți asta. Priviți în jur și descoperiți povești. Oamenii din ziua de azi, din păcate, vor să se hrănească cu poveștile altora în loc să-și construiască propria poveste. Și stau cu ochii în ecran și văd ce a zis ăla, ce a făcut ăla, ce-a postat ăla... Nu judec pe nimeni. Vreau să zic că ceea ce vedeți nu este în totalitate viața acelui om.

Rep.: Să revenim la teatrul cu umbre. De unde pasiunea aceasta pentru umbre pe pereți?

L.M.: Când eram copil părinții mei...eu m-am născut, am trăit în București până la vârsta de 35 de ani. La 35 de ani, satul de București, am plecat într-un sat și nu mă mai întorc la oraș niciodată. Soția mea, după câteva luni de locuit la țară, a spus că singurul regret este că n-am venit mai devreme. Poți trăi cu totul altfel. Și vă recomand

din suflet să încercați. Trebuie să încercați. O să vă îndrăgostiți de un alt mod de viață. Eu nu zic că la oraș nu poți trăi frumos dar e foarte greu. Orașul te fură și te strică și ce-i oferă orașul copilului? Povestea asta cu domle socialiează, îl duc la șapte cursuri de șaptezeci de feluri. Dar pierde natura, pierde lucrurile firești. La oraș copilul nu știe niciodată ce anotimp e. La țară te uiți la fiecare anotimp și te îndrăgostești de orice vreme ar fi, inclusiv de ploaie, inclusiv de zăpadă, inclusiv de arșiță, inclusiv de orice. Totul e frumos la țară! Sunt și greutăți, nu zic că nu. Dar pus una peste alta rămâi cu zâm-

Spuneam că am copilărit la oraș și părinții mei m-au răsfățat mai mult decât aș fi meritat și s-au străduit să-mi facă cea mai frumoasă copilărie cu putință însă cele mai frumoase amintiri ale mele le am din sat, de la bunici, în vacanțele de vară. Pe coclauri, pe acolo.Si era

A photograph showing a person's hand pointing at a screen. The screen displays a stylized sunset scene with a large tree on the left and a silhouette of a dog on the right. The background is dark blue.

sursă foto: autorul

de spectacol pe care-l fac eu de stand up cultural- educativ- distractiv, ăsta nu poți să te duci la...nu merge. Prinde-n sală, prinde live, prinde la lumea care vrea calitate. Zic, nu știu cu ce mă duc dar trebuie ...eu de cântat nu știu să cânt, cum guiț, de dansat, am două picioare stângi iarăși nu merge. Trebuie să fac ceva, oricum ce n-a mai făcut nimeni. Zic: ce să fac? Și-n momentul ăla mi-am amintit de teatrul de umbre. Și am început să studiez. Am studiat mult...am studiat mult. Există doar trei teatre de umbre în lume. Dacă cineva este interesat cu mare drag îl învăț gratuit. Deci fac ateliere de teatre cu umbre cu drag dacă sunt invitat la școli cu drag vin. China și India sunt cei mai tari. Categorie. Dar teatre de umbre există doar în Japonia, în China și în Georgia. Acolo, da. Și sunt extraordinare teatrele. Și am început să studiez cât am putut. Am avut noroc cu nasa mea care a ajuns în Japonia și mi-a

sursă foto: autorul

cumpărat de acolo o carte și un DVD. Și așa am început încet-încet să învăț. Am avut surprinderea să constat că sunt foarte puține materiale: am găsit doar trei sau patru cărți în toată lumea. Însă ele te învață doar tehnica. Importantă e povestea, importantă e coregrafia, emoția pe care o dai. Nu o dai dintr-o formă, o dai din cum se mișcă forma aceea. Asta e important. Și atunci, faptul că reușim să facem povești care să atragă, care să transmită, care să emoționeze asta e cel mai bun lucru, zic eu, pe care poate să-l facă un artist. Să transmită emoție. Fiindcă emoția vindecă. Arta care nu vindecă, nu e artă, e o glumă. Nu vreau să judec pe nimeni, fiecare cu gusturile lui dar o banană lipită cu scotch, aia nu e artă. Să fim serioși.

Rep.: Deși vinde.

L.M.: Da dar în ziua de azi vând mai bine prostiile decât lucrurile de calitate, să fim serioși.

Rep.: Arta care vindecă, se vinde?

L.M.: Nici nu contează asta, contează că vindecă. Asta contează. Și-ntr-un fel sau altul Dumnezeu reglează lucrurile. Nu cred că este un artist care vindecă și moare de foame. Chiar nu cred asta. Într-un fel sau altul karma te răsplătește.

Rep.: Ce-i spui tu copilului Leon înaintea fiecărui spectacol pentru copii?

L.M.: Nu contează ceea ce-i spun copilului Leon, contează ce-i arăt. Confucius avea o vorbă frumoasă: poartă-te când ești singur ca și cum te-ai vedea ceilalți și când ești cu ceilalți ca și cum ai fi singur.. Dacă nu ești sincer cu tine însuși, dacă

sursă foto: autorul

sursă foto: autorul

urci pe scenă și spui altceva decât ceea ce crezi, ești fals. Deci nu trebuie să-mi spun nimica. Vin cu bucurie, vin cu drag. Uneori vin obosit dar copiii îmi transmit atâta energie încât în cinci minute pe scenă uit de toate și trăiesc și eu momentul la intensitate maximă.

Rep.: Adică pui picioarele în buzunare așa cum le-ai spus în sală copiilor să facă?

L. M. : (râde) Da. E o joacă. Totul e o joacă dar pentru mine contează ca joaca aceasta să fie una educativă din care să rămâi cu ceva. Degeaba te joci pe telefon sau pe tabletă dacă nu te joci cu tata, dacă nu te joci cu mama, dacă nu te joci cu bunicii, dacă nu te joci cu partenerii de joacă. Nu cred că există vreun copil care atunci când va

crește să-și aducă aminte să zică: băi, cum am jucat eu RobLox în copilărie! Fantastic ce bine m-am simțit! Nu cred. Dar o să-și amintească cu drag de cum se dădea pe derdeluș cu taică-su, cum s-au făcut amândoi ca porcii, cum a-nceput mama să râdă, sper eu, când au intrat în casă... că de certat degeaba îi ceartă. Dar cu asta rămâi, cu amintiri frumoase.

Rep.: Care este locul lui Dumnezeu într-un spectacol de umbre?

L.M.: Locul lui Dumnezeu este peste tot. Isus a spus un lucru extraordinar în Biblie care unora li s-a părut un pic exagerat. A zis așa: cine nu e cu Mine, e împotriva Mea! La ce se referă asta? Tot ceea ce nu este bun, e rău. Nu există nuanțe

sursă foto: autorul

de gri aici, nu există. Încearcă, intenția contează. Poate nu-ți iese întotdeauna dar intenția ta să fie

curată. Încearcă să faci ceva bun. Și dacă tu faci ceva bun, Dumnezeu e acolo. Că e pe scenă, că e în afara scenei, că e în bucătărie, în sufragerie sau în dormitor, că-i cu copilul sau soția ta, sau cu șeful, sau cu subalternul, important e să faci ceva bun. Și atunci Dumnezeu e acolo. Altfel nu e în regulă ce faci.

Rep.: Este important să ne păstrăm tradiția noastră?

L.M.: Tradiția înseamnă în primul și primul rând să te cunoști cel care ești. Și noi, românii, suntem, slavă Domnului, binecuvântați de Dumnezeu cu un suflet mare. Trebuie să lăsăm sufletul ăsta, dacă lăsăm copilul din noi să râdă, să zburde atunci, fără îndoială, vom face lucruri extraordinare. Extraordinare. Adică ce înseamnă să

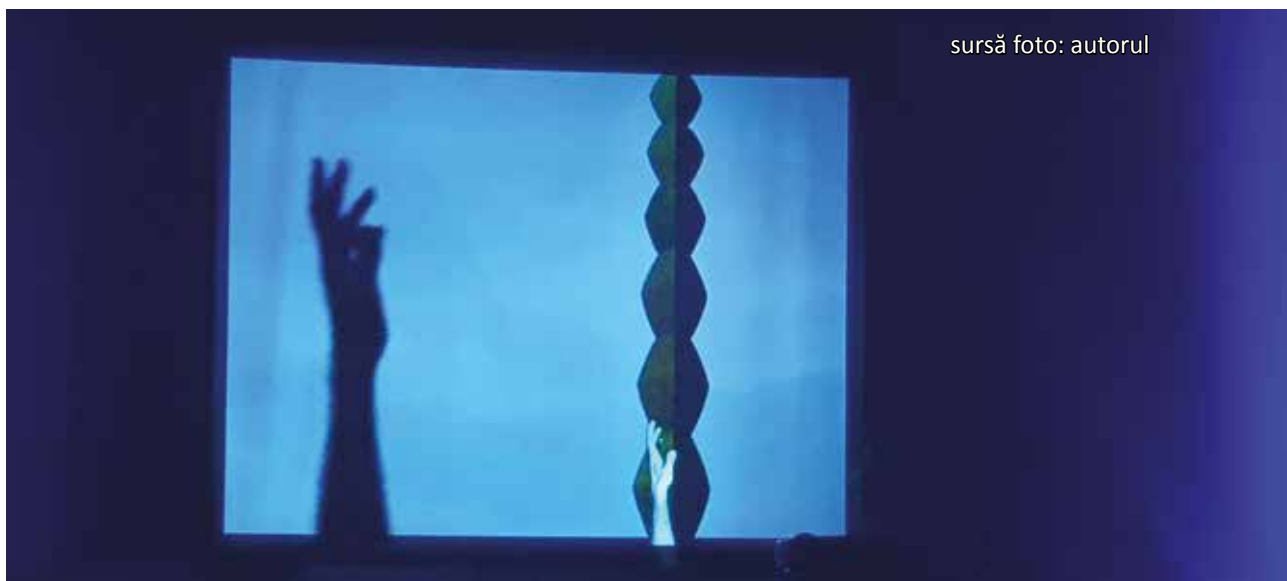
faci un lucru extraordinar: să-ți vezi copilul fericit și împlinit, să-ți vezi soția mulțumită. Chiar dacă viața are greutate, categoric. Să poți să zâmbești la sfârșitul zilei și să zici: Doamne, azi am trăit câteva momente frumoase pentru care-ți mulțumesc! Alea grele, trecem peste ele. Nu cu alea rămânem.

Rep.: Reușim să ne păstrăm tradițiile?

L. M.: Obligatoriu. Dar prima tradiție este să recunoaștem: noi suntem români. Așa suntem. De ce trebuie să copiem niște aberații din Occident? Copiem lucruri care nu au ce căuta în cultura noastră, în felul nostru de a fi. Încercăm să-i schimbăm pe copii cu forța și zicem noi de dragul diversității.

Rep.: Tot ce-i românesc nu piere?

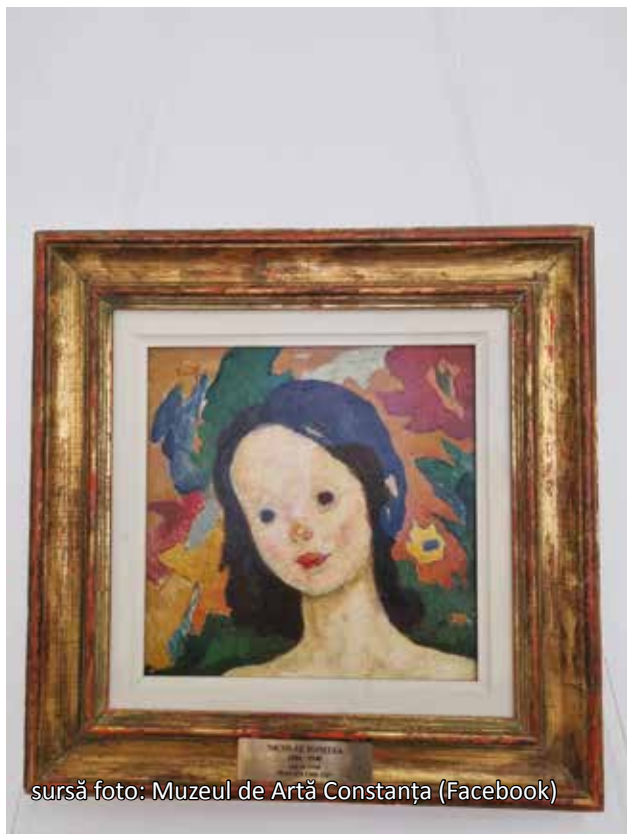
L.M.: Categoric că nu. Pentru că în lucrul autentic românesc e Dumnezeu în el. Și Dumnezeu nu are cum să piară!

Haideți la Topalu, la muzeu

Dana Malciu

Într-o Constanță învățată, în anii de după 1989, cu închiderea pentru totdeauna a instituțiilor culturale, cu uciderea lor, cu transformarea, comasarea sau cum s-o mai numi ni-

sursă foto: Muzeul de Artă Constanța (Facebook)

sursă foto: Muzeul de Artă Constanța (Facebook)

micirea, redeschiderea Muzeului de Artă „Dinu și Sevasta Vintilă” din comuna Topalu este cea mai frumoasă surpriză. Este chiar un cadou ce ne este făcut acum, când sunteul zurgălăilor

sursă foto: Muzeul de Artă Constanța (Facebook)

sursă foto: Muzeul de Artă Constanța (Facebook)

vestesc Nașterea Mântuitorului. Muzeul s-a redeschis „după o perioadă în care s-au făcut lucrări de reparații cu fonduri acordate de Consiliul Județean Constanța, căruia îi mulțumim și pe această cale. Din acest moment, colecția

sursă foto: Muzeul de Artă Constanța (Facebook)

poate fi vizitată și de persoanele cu dizabilități. Muzeul este deschis de miercuri până duminică între orele 9-17. Vă așteptăm să treceți pragul acestui frumos muzeu!”, ne-a transmis directorul Muzeului de Artă Constanța, în subordinea căruia se află muzeul de la Topalu, Lelia Carolina Rus Pârvan.

În Muzeul „Dinu și Sevesta Vintilă” din localitatea Topalu este secție a Muzeului de Artă din Constanța. Aici pot fi admirate 228 de lucrări de pictură: ale lui Ioan Andreescu, Octav Băncilă, Nicolae Grigorescu, Ștefan Luchian, Gheorghe Petrașcu, Nicolae Tonitza, Alexandru

sursă foto: Muzeul de Artă Constanța (Facebook)

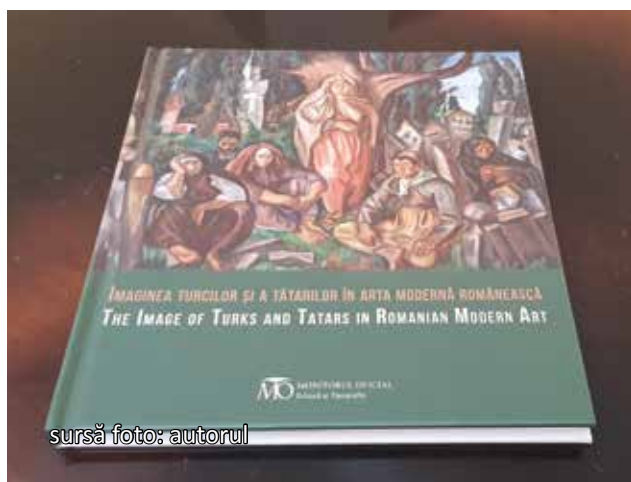
Ciucurencu; sculptură: lucrări de Dimitrie Paciurea, Cornel Medrea, G. Tudor; grafică: lucrări de Theodor Aman, Nicolae Tonitza, Corneliu Baba, Nicolae Dărăscu. Muzeul a luat ființă anul 1960 în urma donației operelor de artă făcută în amintirea părinților săi de doctorul Dinu Gheorghe Vintilă (1898 - 1978). Este singurul muzeu de artă din România aflat într-o zonă rurală.

Album cu parfum oriental: „Imaginea turcilor și tătarilor în arta modernă românească”

Dana Malciu

120 de lucrări ale unor mari artiști români care au fost inspirați de viața comunităților turcă și tătară au fost reunite în albumul „Imaginea

turcilor și tătarilor în arta modernă românească” ce a fost prezentat, în luna noiembrie, la Muzeul de Artă din Constanța.

Oameni, scene de gen, chipuri, locuri cu aură simbolică, peisaje, obiecte, interioare: toate la un loc au recompus, într-o frumoasă seară dobrogeană de la mijlocul lunii trecute, o societate plină de culoare și cu o viață atât de bogată încă, dincolo de pânzele fotografiate, au dus la recuperarea universului oriental. Scena a fost generoasă: Muzeul de Artă din Constanța iar artiștii numai unul și unul. Theodor Aman, Iosif Iser,

Nicolae Dărăscu, Nicolae Tonitza, Gheorghe Petrașcu, Cecilia Cuțescu Storck, Ștefan Dimitrescu, Petre Iorgulescu-Yor, Constantin Artachino etc. au dus moștenirea celor două comunități, turcă și tătară, peste timp. Dobrogea și Balicul, locul unde cele mai multe dintre pânzele acestea au

devenit nemuritoare, s-au trezit, parcă la viață: lumina specială de aici, vitalitatea solară împingând limitele comunităților.

Catalogul „Imaginea turcilor și a tătarilor în arta modernă românească” este varianta editorială a expoziției ce poartă același nume. Aceasta face parte din secțiunea de expoziții temporare a MIRAS – Muzeul Virtual al Turcilor și Tătarilor din Dobrogea, un proiect care a luat ființă în 2019 și care reunește peste 850 de opere, fiind unic în lume.

„Pe fondul contextului istoric de la începutul secolului al XX-lea (când, în urma celui de-Al

sursă foto: autorul

Doilea Război Balcanic din 1913, România câștigă provincia Cadrilater), Dobrogea se va afla în totalitate în zona administrației românești în intervalul 1913-1940. Acest fapt va influența climatul artistic din acea perioadă prin faptul că mulți pictori români ajung să fie în contact cu această zonă. Artiști precum Iosif Iser, Ștefan Dimitrescu sau Nicolae Tonitza descoperă lumina puternică a sudului, precum și viața populațiilor de turci și tătari atât din nordul Dobrogei (Constanța, Tulcea, Medgidia, Mangalia), dar mai ales din zona de sud (Silistra, Turtucaia, Bazargic, Balcic și Căvarna). „Imaginea turcilor și tătarilor în arta modernă românească” integrează secvențe din existența celor două comunități în zonă”, a subliniat Oana Ionel, specialist al Departamentului pentru Relații Interetnice.

Proiectul DRI s-a bucurat de colaborarea cu patru muzee importante – Muzeul Municipiului

București, Muzeul Național de Artă al României, Muzeul de Artă Constanța, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale „Gavrilă Simion”, Muzeul de Artă

sursă foto: autorul

Tulcea, precum și de aportul Institutului pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale.

sursă foto: autorul

Pelerin la locurile sfinte

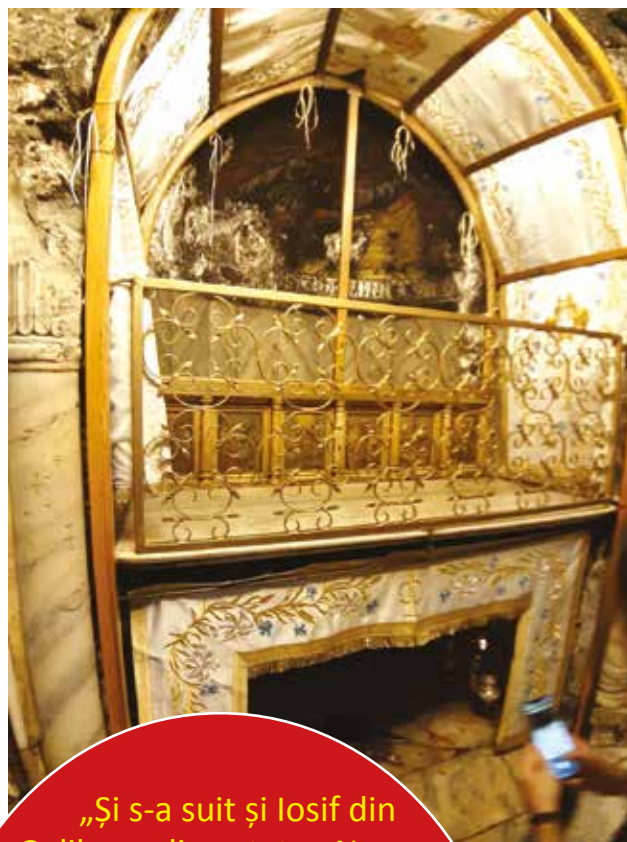
Dana Malciu

Pandemie, lockdown și toate consecințele nefaste nu au ocolit Țara Sfântă. Vreme de doi ani doar cu mari sacrificii și intervenții au putut fi vizitate locurile sfinte ale Israelului. Covid-ul închidea mănăstirile una după alta, monahii și monahiile fiind neputincioși în fața acestei nenorociri. Românii care au rămas acolo au venit, după puteri, în sprijinul lăcașurilor de cult, iar unii preoți din țară au sărit în sprijinul acestora. Acum, lumea a revenit la normal iar bisericile și mănăstirile s-au reumplut de pelerini.

Bethleem, spațiul libertății și înălțării noastre prin iubire față de Dumnezeu și față de semenii prin nașterea Pruncului Sfânt, este plin de creștini și nu numai în această perioadă. Este locul unde s-a născut, după trup, Domnul nostru, Isus Christos, orașul fiind, luna aceasta, centrul de sărbătoare în Țara Sfântă.

Biserica „Nașterii Domnului” de aici este una dintre cele mai vechi biserici creștine din lume, în-

catolică și una armeană. Istoria Bisericii Nașterii din Bethlehem este una frământată, asemeni te-

„Și s-a suit și Iosif din Galileea, din cetatea Nazaret, în Iudeea, în cetatea lui David care se numește Bethlehem... ca să se înscrie împreună cu Maria, cea logodită cu el, care era însărcinată. Dar pe când erau ei acolo, s-au împlinit zilele ca ea să nască. Și a născut pe Fiul său, Cel Unul-Născut, și L-a înfășat și L-a culcat în iesle, căci nu mai era loc de găzduire pentru ei.”

ritoriului pe care se află. În anul 326, împăratul Constantin și mama sa, Elena, au hotărât ridicarea unei

biserici deasupra peșterii identificate în anul 160 de Sf. Iustin Martirul și Filosoful ca fiind locul Nașterii lui Isus. Biserica inițială, terminată în 339, avea un plan octogonal și era poziționată chiar deasupra peșterii. Biserica a fost

conjurată fiind de o mănăstire ortodoxă, una

dărmată, în 530, de împăratul Justinian care a ridicat un lăcaș mai încăpător, cel care se vede și azi.

Cutremure, jafuri, incendii nu au cruțat acest atât de important loc al creștinătății. În 1847, când Bethlehemul se afla sub control otoman, steaua

cu 14 raze din Peștera Nașterii Domnului a fost furată (și restituită anonim ulterior). Franța a folosit prilejul pentru a cere nu numai repunerea stelei de către catolici, ci și recunoașterea dreptului său de autoritate suverană peste Pământul Sfânt. Turcii au răspuns instituind

**În ini-
ma orașului se află
piața leslei (Manger Square),
înconjurată de clădiri importante:
la est, Biserica Nașterii Domnului și Bi-
serica Sf. Ecaterina iar la vest moscheea lui
Omar, o construcție din 1860 care îl comemo-
rează pe califul Umar ibn al-Khattāb, socrul pro-
fetului Mohamed, trimis de acesta la Bethlehem în
638, la un an după cucerirea Ierusalimului bizan-
tin de către musulmani. Umar (Omar) a promis
atunci că Biserica Nașterii Domnului va putea fi
folosită în continuare de creștini și s-a rugat în
apropierea ei, pe locul unde ulterior s-a ri-
dicat moscheea, singura din zona veche
a orașului. Datorită acesteia, piața a
devenit un simbol al coexisten-
ței religioase.**

controlul Bisericii Greci Ortodoxe asupra lăcașurilor creștine din Palestina. Rusia a intervenit și ea în conflict atacând Turcia, reglementarea drepturilor la pelerinaje ale catolicilor latini și ale ortodocșilor în locurile sfinte din Palestina fiind una din cauzele izbucnirii Războiului Crimeii (1853-1856).

În 1852, grija Bisericii Nașterii a fost dată mai multor centre creștine: . romano-ca-

tolici, a armeni și greci.

Pace, liniște sufletească, putere sunt sentimentele pe care pelerinii le trăiesc în această Biserică. Frumoașă, ea păstrează multe din elementele originare. Nava se păstrează intactă de pe vremea împăratului Justinian, cu toate că tavanul a fost supus unor restaurări de-a lungul secolelor al XV-lea și al XIX-lea. Coloanele din piatra lustruită, majoritatea dintre ele sunt luate

din biserica inițială a lui Constantin, din secolul al IV-lea. Naosul bisericii este împărțit în cinci nave longitudinale, separate de patru rânduri de co-

Bethleem nu este doar un centru creștin. Istoria sa este lungă și plină de locuri importante pentru mai multe religii. A fost menționat, pentru întâia oară, în scrisorile de la Amarna din secolul al XIV-lea î. Hr. sub numele de Beit Lachama - "casa pâinii" în ebraică și aramaică, respectiv "casa cărnii" în arabă. În Vechiul Testament apare ca locul morții Rahilei: "Iar dacă a murit, Rahila a fost îngropată lângă calea ce ducea la Efrata, adică la Betleem" (Facerea 35:19). Mormântul Rahilei, soția lui Iacov, aflat la intrarea în oraș, este al treilea cel mai sfânt loc în iudaism, după Muntele Templului și mormintele patriarhilor din Hebron. Și tot în Bethlehem s-a născut David, cel care avea să fie uns rege al Israelului.

loane în stil corintic, câte 11 pe fiecare rând.

Dintre cele 44 de coloane ale navei, 13 păstrează încă picturi de pe vremea cruciaților, înfățișând mai multi sfinți și pe Maica Domnului cu Pruncul. Lăcașul are trei altare: unul central, care aparține grecilor ortodocși, și două mai mici aflate în absidele laterale (armeni).

„Hic de Virgine Maria Jesus Christus
natus est”

În Biserica Nașterii se află o Stea de argint încrustată în piatră și care marchează chiar locul în care a fost așezat Christos când s-a născut. Inscriptia în limba latină de pe marginea stelei de argint este în latină: “Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est.” (“Aici S-a nascut Iisus Hristos din Fecioara Maria”). Steaua de argint este străjuită de cincisprezece candelă care ard în permanență. Dintre acestea, 6 aparțin grecilor, 5 armenilor și 4 latinilor.

Potrivit unor istorici steaua de argint ar fi fost donată de Constantin Brâncoveanu sau de Ștefan Cantacuzino.

Cele patrusprezece colțuri ale Stelei de argint reprezintă cele neamurile câte au fost de la Avraam la David, apoi de la David la strămutarea în Babilon și apoi de la strămutarea în Babilon până la Hristos.

Mulțumim pentru fotografii Zinaidei Feodot.

Miresme de Crăciun la grădiniță

Dana Malciu

Este vremea colindelor, a aromelor vanilate, a cozonacilor grași și a mirosului de portocale. Dar, în primul rând, mai mult ca oricând, este timpul să ne mai uităm și lângă noi și să fim empatici mai mult cu cei din jur. Da, nu este suficient ca „de sărbători să fii mai bun” dar este un început. Și este un început bun.

La Grădinița „Lumea florilor” din Năvodari începutul a fost făcut de mai mulți ani. Aici, când decembrie începe să pună flori în geam se organizează un târg pentru o cauză frumoasă. Anul acesta din vânzările și încasările de aici s-au cumpărat materiale pentru Secția de pediatrie a Spitalului Județean Constanța.

Ediția din acest an a târgului „Miresmele de Crăciun” este doar o parte a proiectului „Lanțul mânuțelor fericite” 2022-2023, ne-a spus directorul unității, Lidia Oprea. „Este un moment prin care copiii își arată solidaritatea și grija față de cei la care Moș Crăciun ajunge mai greu, în spital. Achiziționăm materiale și mici atenții pentru cei din Secția de pediatrie pentru că este foarte greu atât pentru copii dar și pentru părinți să fie ținuti într-un spital în aceste momente atât de speciale ale sărbătorilor de iarnă”, ne-a spus aceasta.

Părinții au răspuns pozitiv și alături de micuți au pus șorțurile, au desfăcut rețetarele și s-au pus pe bucatărit sau decupat/tăiat/desenat ornamente.

Mesele pline din grădiniță, sclipiciul, aromele au fost în măsură să-i încante pe cei ce au desfă-

sursă foto: autorul

cut baierile pungii și au cumpărat din produsele oferite. „Sunt foarte, foarte încântați (copiii – n. red.) și cu toții cunosc scopul acestui târg”, ne-a spus coordonatorul activității, Violeta Hanganu.

Cu siguranță generozitatea micuților se va întoarce înzecit și Moșul cel darnic ce vine pe la fiecare în această perioadă va lăsa cadouri substanțiale sub brazi spre bucuria tuturor.

sursă foto: autorul

sursă foto: autorul

Nașterea Domnului, o necesitate

Dana Malciu

Timp al poveștilor, sărbătorile de iarnă au în centrul lor Nașterea Mântuitorului, eveniment care trebuia să se întâmple. Credința populară a suprapus peste întâmplările biblice propriile interpretări.

În Datinile și credințele poporului român al Elenei Niculiță-Voronca aflăm despre Contractul și Sf. Nicolai, o povestire în care se explică Trebuiința de a se naște Christos. „Dumnezeu a făcut contract cu Nifărtache, ca cei vii să fie ai lui Dumnezeu și cei morți ai lui Nifărtache. Dar văzând Dumnezeu că e rău a trimis pe Sf. Nicolai să întrebe cine poate lua contractul acela de la el. Sfântul Nicolai a stat 30 de ani la poarta iadului. Îl vede Nifărtache și trimite pe un drăcușor la dânsul, să-l întrebe ce vra. Când a ajuns drăcușorul aproape, Sfântul Nicolai l-a făcut praf. „Ei, da mânios îi”, zice Nifărtache. „Ia du-te tu, dară să nu te apropii de el”, a zis altui drac. Acesta l-a întrebat de departe și Sfântul Nicolai i-a spus. Atunci Nifărtache a răspuns:

„Nașterea Ta, Hristoase,
Dumnezeul nostru, răsărit-a
lumii lumina cunoștinței;
că întru dânsa cei ce slujeau
stelelor de la Stea s-au învățat
să se închine Ție, Soarelui
dreptății și să Te cunoască
pe Tine, Răsăritul Cel de sus,
Doamne, Slavă Ție!”
(Tropar la Praznicul Nașterii
Domnului)

„Numai acel ce se va naște din duh sfânt va putea să-l ia”. Dumnezeu a trimis duhul său, de s-a născut Domnul Christos. Când a fost Domnul Christos de 30 de ani a mers și l-a luat și de atunci au rămas oamenii să fie judecați după păcatele lor. Atunci a luat și piatra lui Adam.”

**Stea de sus răsare,
Ca o taină mare,
Stea strălucește,
Pe Christos vestește.**

O altă povestire, de data aceasta din „Sărbătorile la români” a lui Tudor Pamfile, aduce și ea necesitatea Nașterii Mântuitorului. „După ce Dumnezeu și diavolul au zidit pământul și au

sursă foto: ro.pinterest.com/pin/763500943099176249/

sursă foto: autorul

făcut pe oameni, au ajuns de nu se înțelegeau de la chipul cum trebuia să-și împartă oamenii. Au făcut deci cum s-au priceput o învoială, rămânând ca în urmă să găsească vreun chip de a-l schimba cu altul mai bun.

-Hai să ne-apucăm altfel și să hotărâm că acel

sursă foto: autorul

ce se va naște din fecioară neumbată cu om, prin creștetul capului, să aibă putere și învoire de a strica legământul nostru.

Diavolul, crezând că una ca aceasta nu se poate, se învoi. Dumnezeu suflă duh sfânt într-o floare, pe care Maria Fecioară o miroși și în chipul acesta se zămislă Mântuitorul”.

Este vremea bucuriei Nașterii lui Isus, Fiul lui Dumnezeu care trebuia să vină și să spele păcatele lumii. Plata păcatului era așa de mare încât numai Dumnezeu o putea plăti. Dar această plată trebuia plătită de om, pentru că omul a păcătuit. Prin nașterea din fecioară, Isus a împlinit aceste condiții și El este Mântuitorul. „Lux fulgebit super nos, quia natus est nobis Dominus” (Is IX, 2): astăzi va străluci lumina peste noi, pentru că ni s-a născut Domnul.

sursă foto: autorul

sursă foto: autorul

Corală de colinde sub formula „Nimic fără Dumnezeu”

Ema Mihăilă

Vremea colindelor, a celor mai pure glasuri ce aduc vestea Nașterii lui Isus în ieslea din Be-

cunoscute colindele noastre. Cât de frumos a fost, și a rămas, din păcate în prea puține locuri, satul românesc autentic! Cât de impresionante au fost lacrimile unora dintre cei veniți să-i asculte pe colindători din cinci județe reuniți de preotul Alexandru Octavian Balaban.

Spectacolul, de înaltă ținută, a fost prezentat de Roxana Cioacă.

Alături de tinerii din corala „Nihil Sine Deo”, pe scenă au mai urcat:

thleem a prilejuit, la Centrul Multifuncțional „Jean Constantin” din Constanța organizarea unor spectacole frumoase. Așa a fost și cel în care Corala „Nihil Sine Deo” a Parohiei Dăieni a încântat cu colinde tradiționale. Ce frumos au răsunat acestea, ce păcat că sunt din ce în ce mai puțin

grupul de colindători „Muguri de Cântec” Grupul Vocal „Giocos”, dar și Codanele Oltinei, Elena Lazăr, Cătălin Pinte, Ștefania Ciupală, Sighicelli Jennifer, Chiruță Maria Cristina, Iasmina Bîrgovanu, Ungureanu Alessia și Mara Glugă.

sursă foto: autorul

sursă foto: autorul

Istorie, fapte, trăiriri: tătarii dobrogeni și respectul față de trecut

Ema Mihăilă

Importantă comunitate dobrogeană, tătarii nu-și uită rădăcinile și își cinstesc istoria. Așa cum ar trebui să o facă toți. Cultura tătară este formată pe tradiții și istorie, însemnătatea acestora fiind transmise din generație în generație.

sursă foto: autorul

Sediul UDTTMR a fost arhiplin de oameni doritori să-și cunoască mai bine trecutul etniei, să știe ce sunt și, mai ales, datorită cui sunt. Cel mai important aspect, poate: participanții la simpozionul dedicat istoriei tătare erau de vârste diferite, erau vârstnici dar și foarte mulți tineri.

La sediul central al Uniunii Democrate a Tătarilor Turco-Musulmani din România în luna decembrie este agitație mare. La mijlocul lunii, pe 13, este ziua lor și, anual, se organizează manifestări care comemorează trecutul și invită la viitor. România este singura țară care celebrează, în mod oficial, Ziua tătarilor. „Sărbătoarea Etni-

ei Tătare din România” este recunoscută oficial prin Legea nr. 453/2006. Potrivit acesteia, „în localitățile unde trăiesc etnici tătari, autoritățile

sursă foto: autorul

administrației publice locale sprijină organizarea manifestărilor cultural-artistice dedicate zilei de 13 decembrie”.

„Repere identitare dobrogene – 13 Decembrie, Sărbătoarea Etniei Tătare din România” s-a deschis oficial cu simpozionul „Din istoria tătarilor”. Evenimentul s-a desfășurat în prezența președintelui UDTTMR, Gelil Eserghep, deputatului Varol Amet și a muftiului Muurat Iusuf.

Reputați istorici au adus în discuție momente importante ale istoriei tătare. S-a vorbit despre data de 13 decembrie(stil vechi)/26 decembrie (stil nou) când tătarii au reușit să-și împlinească idealul național: are loc proclamarea Republicii Tătarilor din Crimeea.

La 26 noiembrie/9 decembrie 1917 la Bah-

sursă foto: autorul

sursă foto: autorul

sursă foto: autorul

cesaray (Peninsula Crimeea), capitala istorică a hanilor tătari, s-a întrunit Qurultay-ul și, în urma deliberărilor care s-au întins pe mai multe zile, a fost declarată Republica Populară Crimeea și a fost adoptată Constituția acesteia. Din Qurultay a făcut parte și o femeie: Șefika Gasprinskaya iar Constituția noului stat dădea drept de vot femeilor.

Guvernul statului tătar a fost format din cinci persoane, premierul ocupând și portofoliul justiției. Cu acest prilej au fost alese și simbolurile tătare: steagul, imnul, etc.

Existența statului tătar nu a fost îndelungată: Crimeea era un teritoriu dorit și de bolșevici. Republica Tătarilor din Crimeea a durat câteva luni, pentru că, prin diferite tertipuri, noua putere bolșevică a reușit ca prin chemarea la negocieri a reprezentanților noii republici, aceștia să fie arestați și uciși.

Pe 23 februarie 1918 primul ministru tătar, Noman Celebicihan, a fost capturat de bolșevici și ucis, trupul fiindu-i aruncat în Marea Neagră.

sursă foto: autorul

Folclor și rock: Phoenix. 60

Dana Malciu

Generații întregi le-au fredonat piesele, milioane de oameni le-au apreciat creațiile, mulți i-au imitat: Phoenix este grupul iubit, adulat, încărcat de misterul creațiilor inspirate din folclor

Au purtat pe scenă și nu numai cămăși tradiționale atunci când iia nu era, încă, „la modă”, au cântat cu măști tradiționale, imense când nimeni nu făcea acest lucru și au transpus folclorul românesc pe ritmuri de rock uimind generații de români: Phoenix este fenomenul care a împlinit șase decenii.

Recent, la Constanța, a avut loc proiecția specială a filmului „Phoenix. Povestea” ce încearcă să spună ce este acest fenomen. Ocolind cu delicatețe nemulțumirile și neînțelegerile care au adâncit ruptura/rupturile dintre membrii trupei, pelicula oferă multe imagini ale legendarei trupe, declarații ale foștilor/actualilor componenți ai trupei și oferă explicații despre albumele

lansate de Phoenix, viața înainte și după fuga din România, revenirea acasă. Și mai oferă și speranța că Phoenix, trupa care s-a aplecat asupra folclorului românesc, va dăinui, va renaște, se va reinventa.

„Melodiile vor rămâne în continuare”, ne-a dat asigurări liderul trupei, Nicu Covaci. „Noi avem un mesaj, eu am avut o datorie să întâresc

sursă foto: autorul

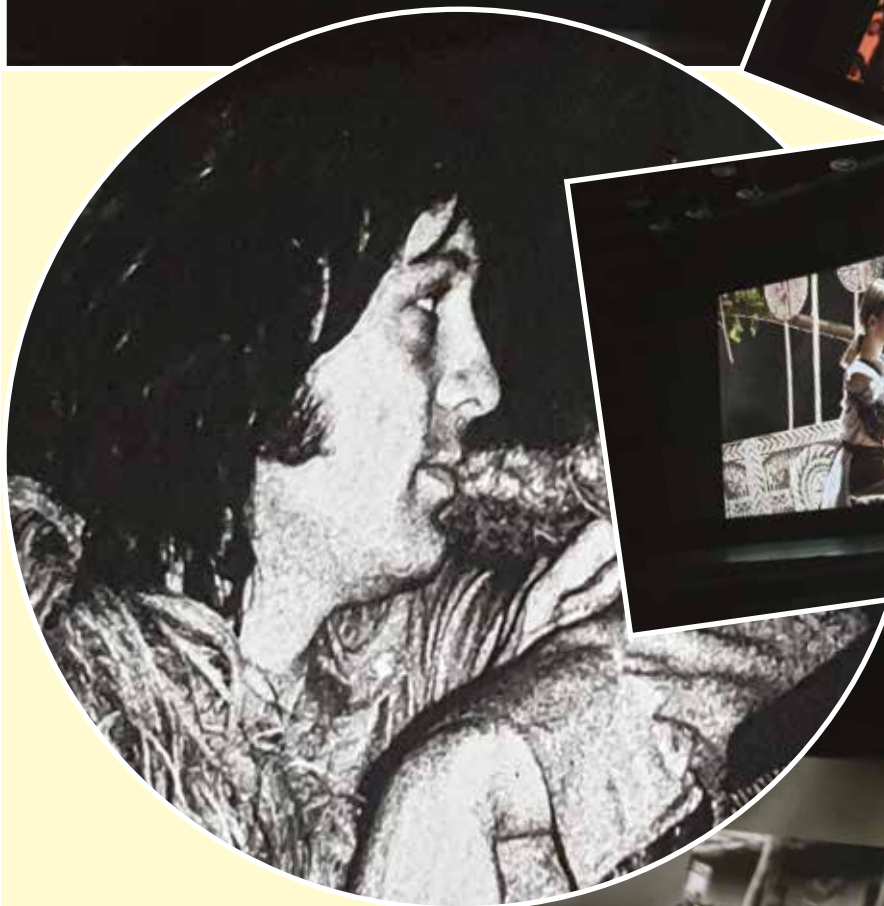
șira spinării la români. Toate piesele mele au acest subliminal mesaj”, a mai precizat acesta.

sursă foto: autorul

sursă foto: autorul

sursă foto: autorul

